

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՔ ԿԱՆԻՍՏԱՆ

Տարեկան վեցամսեայ
4 Պարսկ համար 6 մէկտն 3 մէկտն
Գումարաց » 7 » 3 1/2 »

Direction du journal arménien
HAIRÉNIK CONSTANTINOPLE
Mérédjan Ruchdi éffendi Han No-49

10
ՓԱՐՍՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10
ՓԱՐՍՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
համակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղել
ու Տեղեկութեան Կ. Պոլսի Մէր-
ճան չարք Բիւշտի Է.Բ. խան Երկրորդ
յարկի քիւ 49:

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ՏԱՄԱՆՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 2205

ԵՐԵՎԱՆԻ

27 ՅՈՒՆՎԱՐ 1887 (Ն.Տ.) 8 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԵՇԻՔԹԱՇԻ ՏԻՐԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՂԵՐԶԻ ԽՆԴԻՐԸ (1)

(Շար. 2203 քիւնե)

1883 ապրիլ 1ի նիստին մէջ
Խորէն Նար-պէյ Սրբազան հե-
տեւեալ խօսքերն արտասանած է:
«Երեսօրեան Տեարք, հապտէս
հայկական խնդրոյ մը վրայ դար-
մանք չէ որ լուրջ խորհրդածու-
թիւններ ժողովը այսօր կատա-
րէ: Կաթողիկոսական խնդիրն
այնքան յարակից է մի է հայ-
կական խնդրոյն հետ, որ կը հա-
մարձակիմ ըսել թէ աշխարհի
առջև կարող է ներկայացնել
Հայ ազգութիւնն և Հայ եկեղե-
ցին: Այս պատճառաւ աղբայրն
ժողովն պէտք չէ աճապարէ և
չընդունի այն որոշում որով Ռու-
սական կառավարութիւնն, Սի-
նոդի առաջարկութեամբ, կուզէ
յետաճգել Ամենայն Հայոց հայ-
րապետի ընտրութիւնն: Ես չեմ
կրնար ըմբռնել թէ ի՞նչպէս Սի-
նոդն, առանց Թուրքիոյ Հայոց
ներկայացուցիչ մարմնոյն հաւա-
նութեան, յանդիման մի այսպիսի
խնդիր ներկայցնել: Յորմէ հետէ
Ռուսաց կայսրութիւնն տիրած է

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ

(1) Նախընթաց յօդուածին Բ.
էջին մէջ «զի անկէ յառաջ եւս Գալ-
ֆայեան էր», պիտի լինի, «զի ան-
կէ յառաջ Նար-պէյ էր, որմէ յա-
ռաջ եւս Գալֆայեան էր եւ այնպէս
ճանաչեալ» եւն: Գ.
Ելին մէջ «ի մեծ դժբաղդու-
թիւն խորէն սրբազանի այս օրերս
Խորէն սրբազան», պիտի լինի, «ի
մեծ դժբաղդութիւն խորէն սրբա-
զանի այս օրերս անգլիացի Աննի տը
Լուսինեան իշխանուհին, որ Արսլան-
պէկի հրկիզելոց եւ այլոց ի նը-
պատտ կազմուած հանգանակու-
թեան Յանձնաժողովին 2000ամ. ոս-
կի յղած էր, Վեհ. Սուլթանին տա-
ցու Բ. կարգի Եկեղեցիի պատ-
ուանդան: Խորէն սրբազան իւր այս
մասնաւոր շահէն դատ», եւ այլն:
Մեր յօդուածոց մէջ երբեմն ան-
ուշադրութեամբ տարաբաշխաբ
զանազան սխալներ ստորագծ են, զորս
մենք ընթերցողաց սրբադրութեան
յանձնած ենք միշտ: Գ

Էջմիածնայ, քանիցս անգամ որ
կաթողիկոսական ընտրութիւնը
կատարուած են, ազգը դո՛ւ չէ
եղած ի նոցանէ, և թերեւս դեռ
քանի՜ քանի՜ ընտրութիւնը կա-
տարուին և ազգը դո՛ւ չլինի
դարձեալ: Ուրեմն պարտ է մեզ
զօրաւոր ճիշդ մը թափել և մի-
անգամ ընդ միշտ բառնալ Պա-
լատէնիայի օրինաց մէջէն այն
տրամադրութիւնը որը վերա-
բեր են մեր բաղնիքարեան նու-
րագործեալ հաստատութեան»
.....

«Դո՛ւ չեմք, Տեարք, այն ե-
ղանակէն զոր Պալատէնիան ցոյց
կուտայ մեզ կաթողիկոսի ընտ-
րութեան համար, դո՛ւ չեմք այդ
օրինաց այն տրամադրութեանն
որով ամենայն Հայոց հայրապե-
տութիւնն կը նկատուի իբր մի
առանձին Վանահայրութիւն և
չունի մինչև անգամ Պատրիար-
քի մը զօրութիւնն Ռուսիոյ մէջ:
Ռուսաց կայսրութեան ահադին
ոյժը պէտք չէ սակայն կասեցնէ
զմեզ, վասն զի հոն է զօրութիւ-
նը ուր է իրաւունքը, և մեր ի-
րաւունքը դարուց վրայ հաս-
տատեալ է, իրաւանց առջև չի
զօրութիւն, և ամենէն տկարին
ձայնն իսկ ազգու է, եթէ ար-
դար է: Ուրեմն չահարեկիմք,
Տեարք Երեսօրեանք, և առանց
վարանման խորհիւրթի թէ ի՞նչ մի-
ջոցաւ պիտի ներկայացնենք մեր
խնդիրն և թէ ի՞նչ կերպով պի-
տի կարենամք ձեռք բերել մեր
արդար իրաւանց քննութիւնը:»

Հետեւեալ նիստին ապրիլ 4
Խորէն Նար-պէյ Սրբազան սա-
խօսքերն ալ արտասանած է:

«Մինչև հիմայ ինչ որ ըսին
ատենաբանք, դո՛ւ չեմք տե-
սաց որ Տաճկաստանի Հայոց ե-
րեսօրեանութիւնը կը բողոքէ
ընդդէմ Պալատէնիայի և կը փա-
փաքի Էջմիածնայ կաթողիկոսու-
թիւնը Հայաստանեայց եկեղեց-
ւոյ նախկին օրինաց համաձայն
զի՞նչպէս մը վերադարձնել: Այս
փափաք օրինաւոր է, և անոր
իրացման համար որպիսի ձեռ-
նարկներու ևս դիմուի, կարծէ:
... Մենք աղաչող չենք, այլ
պիտի ըսեմք Ռուսիոյ կառավա-
րութեան թէ մեր տաճն և հինգ
դարերու իրաւունքն է այս զօր
կուզեմք պահել:»

Իսկ ապրիլ 8ի նիստին մէջ

Խորէն Նար-պէյ Սրբազան աւե-
լի ընդարձակօրէն և աւելի պա-
տեղաբանաւոր եղանակաւ խօ-
սած է ընդդէմ Պալատէնիայի:
Այդ խօսքն ամբողջովին կընդ-
օրինակենք աստ իւր ընդմիջում
ներսն հանգերձ, զի յոյժ կա-
րեւոր և ծանրակշիռ յայտարա-
րութիւնը են:

«Տ. Խորէն Եպիսկ. Նար-Պէյ. —
Խօսելու սկսելէ յառաջ, ինչ կե-
րելի թէ, Տեարք, հարկ է մի
տառի սրբադրութիւն ընել այն
բառին վրայ որ յինքն կը դրուէ
այսօր մեր բոլոր ուշադրու-
թիւնը:

«Բալատէնիան գրելով մեր
լրագրաց մէջ Պ. ու և Ֆրանսերէն
Գ. ու, կը հեռանա մը այն հնու-
մէն զոր ունի Բ. գիրն: Մեր
նախնիք եւս կը հնչէին Պալա-
տէնիա, ոմանք մինչև իսկ դրե-
ցին Պօլոթէնիա, այս ամենն սը-
լալ են, պէտք է հետեւիլ բա-
ռին բուն ռուսական հնչման և
առաջարկութեան կանոնով
հնչել Բալատէնիա:

«Ատենապետ Է. Գ. — (Առ Ատե-
նաբանն) Ատենք լեզուաբանական
խնդիրներ են որք մեր այսօրուան
խնդրոյն հետ վերաբերութիւն
չունին, Սրբազան Հայր:

«Տ. Խորէն Եպիսկ. Նար-Պէյ. —
Ես ո՛չ թէ դաս տալ ուղեցի, Ա-
տենապետ Է. Գ. նոյն, այլ ուղեցի
ուղղել այս տառին հնչումը, որ-
պէս զի չըսուի թէ Հայոց երեսօ-
րեան զօր կ'ուզէ քննադատել և
կամ չը կարծուի թէ մենք չեմք
ըմբռնած այն բառին տակ ծած-
կուած նշանակութիւնը: Եւ ի՞նչ-
պէս չըննադատեմք զայն, Բա-
լատէնիա կը նշանակէ կանոնա-
դրութիւն, և այդ կանոնադրու-
թիւն երբ տրուեցաւ մեզ, բռն-
նութիւն մը արտադրեց Էջմիած-
նայ Մայր-Աթոռին վրայ: մենք
ի սկզբան չէինք դիտել թէ այդ
օրինաց հաստատութիւնը նպաս-
տաւոր էր մեզ թէ աննպաստ և
կարծէնք թէ ռուսական Արքիւն
պաշտպանութեան թեւեր պիտի
տարածէր, բայց երբ այդ Ար-
քիւն իւր թեւերուն հետ իւր
ճիւղաններն խորասուզեց Հայ սըր-
տերու մէջ, բողոք բարձինք...
«Ատենապետ Է. Գ. — (Ընդմի-

ջելով) Կը խնդրեմ Ատենապետ
Սրբազանէն որ կարելի եղածին
չափ զգուշանայ քաղաքական ակ-
նարկութիւններէ:

«Ղազարոսեան Գ. Է. Գ. — Թո-
ղէք որ խօսի Սրբազան Հայրն,
Ատենապետ Է. Գ. նոյն:

«Տ. Խորէն Եպիսկ. Նար-Պէյ. —
(Ատենապետ Է. Գ. նոյնի պատաս-
խանելով) Ներեցէք, Ատենապետ
Է. Գ. նոյն, քաղաքադատութեան
մարդը չեմ ես և քաղաքադա-
տութեան հետ գործ չունիմ: Ես
եկեղեցւոյ պաշտօնեայ եմ, և իբր
այն՝ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ
իրաւունքը կը պաշտպանեմ այս
Ս. Տաճարիս մէջ: (Շարունակե-
լով) Ռուսիոյ կառավարութիւնը
ունէր պատճառներ, որոցմով
1826-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-15

Նախկինցաւ այդ բողոքին, բայց յետոյ եկաւ ժամանակ յորում նա ալ ճանչցաւ իւր պարտաւորութիւնը և ուղեց տեր լինիլ իւր իրաւանց, ինքն ալ բողոքելով այդ օրինաց ազդակնաւ տրամադրութեանց դէմ: Զայս պարտիմը Յովհաննէս Կաթողիկոսին որ ոգւով չափ մարտնչեցաւ Բաղաթէնիայի դէմ և Մաթթէոս Կաթողիկոսին՝ որ արժանապէս շարունակեց այդ պատերազմը:

(Մնացեալ վաղը)
Փ.

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԳԷՍ

ԴԻՄԱԿԱՌԸ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ

Ի Նախատ

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԱՅ ԸՆԿ.

Ի ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ԲԵՐԱ

5/17 Փետր. 1887 Հինգշաբթի գիշեր

ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲ

ՆԱԽԱԳԱՀ. — Վսեմ. Տատեան Յարութիւն Էֆ. (Խորհրդական Արտաքին Գործոց պաշտօնատան):
ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ. — Սարգիս Էֆ. Ազարեկեան:
ԳԱՆՁԱՊԵՏ — Մարտոտ Սեպուհ Էֆ.
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ — Փափաղեան Լեւոն Էֆ.

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԳԷՍ

Լոնտրա 2 Փետր.

Ստանտարտ կը հաւաստէ թէ Անգլիական կառավարութիւնը եւրոպական միւս տէրութեանց հետ համաձայն կրնանայ Պուլ-կարական խնդրոյն մէջ համաձայնութեան մը յանգեալ համար:

Թայմը կըսէ թէ բանակցութեանց յաջողութիւնը Ռուսիոյ չափաւորութեան միայն կախում ունի:

Պէրլին 3 Փետր.

Այն լուրը թէ Արդաս-Լօրէնի մէջ հրամանատարութեան պաշտօն ունեցող բաղմաթիւ զօրավարք Պէրլին կոչուած են, ըստոյց չէ:

Պէրլին 3 Փետր.

300 միլիոն մարքի փոխառութիւն մը անհրաժեշտ կը նկատուի:

Բեդրաստուրի 3 Փետր.

Դիւանայ իտալական ակնոց մէջ կը խօսուի թէ Օսմանեան դեսպան Եարիք փաշա Պ. տը Կիւր-սէն խնդրեր է որ Պուլկարական խնդրոյն արագ լուծման երկրորդական դժուարութիւններն յար-թէ, յարելով թէ Բ. Դուռը կու-ղէ խաղաղական լուծման մը յան-դիլ ինչ կերպով ալ լինի:

Լոնտրա 3 Փետր.

Թայմը հեռագրիւններ ընդու-նած է որք կը հաւաստեն թէ Պուլկարական խնդրոյ մասին Ռուսիոյ և Աւստրիոյ մէջ համաձայնութիւն գոյացած է:

Փարիզ 3 Փետր.

Սուէիչէն Բէրիւպիք Ֆրանսիոյ լրագրին կը գրեն թէ Հապէշ յունկար 27ին Մատովայի վրայ յարձակել և առաջին ամբողջները թնթանողի բռնել են: Զը գիտցուի թէ Խոալոցիք պիտի կարենան զիմադրել մինչև նոր օգնութեանց ժամանումը:

Հոմ 4 Փետր.

Պ. Միւսի արմատական երես-փոխանին ատենարանութեան վերջը խորհրդարանը վիճաբանութեան փախումը քուարկեց: Բաղմաթիւ երեսփոխանք զանազան օրակարգ եր ընդլայնեցին: Ընկերվարական երեսփոխան մը Պ. Գոստա միայն Մատովան պարպելու մասին կարծիք յայտնեց:

Նիստին աւարտումէն վերջը ցոյցեր տեղի ունեցան խորհրդարանին առաջ. սակայն ոստիկանութիւնը ամբար ջրուեց առանց անկարգութիւն մը պատահելու: և սակայն բաղմաթիւ ձերբակալութիւնը տեղի ունեցան: Խորհրդարանին շուրջը զըտ-նուած զօրքերը իրենց զօրանոցները վերադարձան:

Լոնտրա 4 Փետր.

Թայմը ընդհանուր վիճակը ամիջապէս վտանգաւոր նկատելով սակայն կը կարծէ թէ պատե-րազմական ձայները չլիտի դադ-րին մինչև որ Բէյլաթիկ ընտ-րութիւնը չվերջանան:

Լոնտրա 4 Փետր.

Դէրլին 3 Փետր. Պիլմարք իշխանը վերստին ասպնջութիւն տուեր է թէ ու է պատրուակալ Ֆրանսայի վրայ չպիտի յարձակի:

Վիէննա 4 Փետր.

Պէրլինէն քաջուած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ արքունական վերջին պարահան դիւին մէջ գահաժառանգ իշխանը յայտարարել է թէ ներկայ վիճակը վտանգաւոր չտես-ներ:

Գահաժառանգ իշխանը մտա-գիր է դէպի հարաւ ճամբորդել: մինչդեռ Պ. տը Լօէ զօրավարը որ Կայսեր ընդհանուր թիկնա-պահն է յատուկ պաշտօնով Փա-րիզ պիտի զրկուի:

Մէջ 4 Փետր.

Ռատիկանութիւնը Պ. Անթուա-նի ընտրելութիւնը պաշտպանող յանձնախմբին յայտարարութիւ-նը գրաւեց: Մօնիթէօր տը լա Մօղէլի տպարանին և խմբագրու-թեան սենեակները զոցուեցան:

Պէրլինի Կաթէթ տը Լա Բը-րուա փետր. 1 թուով կը գրէ թէ Կ. Պօլսոյ Դերմանական, Աւստրիական և Ռուսական դես-պաններն իրենց կողմավորու-թիւններէն նոյնիմաստ հրահանգ-ներ ընդունած են, թէ Ֆրանսա և թէ Խոալիա երեք տէրու-թեանց կողմը պիտի բռնեն: սա-կայն Անգլիոյ բռնելիք ընթացքը տակաւին յայտնի չէ:

Լոնտրայէն հասած նորա-գոյն տեղեկութեանց նայելով, Սըգ Ուիլքամ Ուայթ հրահանգ-

ընդունել է Պ. Պօլսոյ մէջ դես-պանական բանակցութեանց ներ-կայ գտնուելու եթէ այս մասին հրահանգ ընդունի:

Վիէննայի բաղմաթիւ լրա-գիրք Հոմէն հեռագիր մը կը հրատարակեն յորում լուծած է թէ Պաթէմիդէրկի Այէքսանդր իշ-խանը իրեւ ընդհանուր տեղա-կալ Խոալական բանակին մէջ մանկու պատրաստ է և թէ Ամերիկայի մէջ հրամանատարու-թիւն մը պիտի ստանան:

Նօֆօնէ Վրէմիա կը գրէ թէ Ռուսիա չընդունիր որ արդի իը-նամակալներուն երկուքէն և Զան-դօֆեան ինամակալէ մը բաղ-կացեալ խառն կառավարութիւն մը ընտրուի ի Պուլկարիա:

Սօֆիայէն Թան լրագրոյն կը գրեն թէ Բանիձա հաղարապետը հանդիսաւոր կերպիւ Սօֆիա վե-րադարձել է այն Մակեդոնացի կամաւորաց հետ որք Սերպո-Պուլկարական պատերազմին մէջ մեռնող զինուորացի յիշատակ արձանի մը կանգ ման ներկայ գտնուած էին:

Միւսնոյն լրագիրը կը ծանու-ցանէ թէ Պաթէմիդէրկի իշխանը Պուրէշ պիտի երթայ այն պա-հուն յորում Սօպրանիէն պիտի գումարի իշխան մը ընտրելու հա-մար:

Սօֆիայէն յունկար 31 թը-ւով կը ծանուցանեն թէ Պ. Զախարի, Սթօյլանօֆ խորհուրդ-տուեր են ինամակալութեան որ Պ. Զանդօֆի Պուլկարիա վերա-դառնալու թոյլ չը տրուի, ըստ որում Բ. Դրան ըրած առաջար-կութիւններէն վերջը անոր ներ-կայութիւնն ի Պուլկարիա մեծ անկարգութեանց պատճառ կըը-նայ լինիլ:

Չէթինիէն կը ծանուցա-նեն թէ տեղւոյն Օսմանեան դես-պանը Դարասաղի կառավարու-թեան պատրաստութեանց վրայ վերստին դիտողութիւն ըրել է: Նիքօլա իշխանը խաղաղակա-րական պատասխան մը տուեր է յարելով թէ զինուորական պատ-րաստութիւնը նոր հրացաններն հիններուն հետ բաղդատելու հա-մար են միայն:

Ռուսական լրագիրք կը պնդեն թէ Անգլիա ծածկարար կաշխատի Պուլկարական խնդրոյն բարեկամական կարգադրութեան դէմ գժուարութիւններ յարու-ցանելու: Յիշեալ լրագրաց խօս-քին նայելով. Անգլիա կը ջանայ եղբր յարձակողական և պաշտ-պանողական դաշնակցութիւն մը կազմել Ռուսիայի, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ և Յունաստանի մի-ջեւ:

Ռուսական լրագիրք կըսեն թէ պէտք է որ Ռուսիոյ կառա-վարութիւնն ընդդիմանայ սոյս-պիտի դաշնակցութեան մը կազ-մութեան և Աւստրիոյ հետ Պալ-քանեան պետութեանց միաց-ման դէմ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

—Յունաց նորընտիր Պատրի-արք Տ. Դիոնիսիոս Սրբազանի ընտրութիւնը վաւերացնող կայ-սերական Իրատէն երէկ Բ. Դու-ռը զրկուեր է կայսերական պա-լատէն:

—Հուշակաւոր երկրաշարժ Պ. Բրէսէլ Փարիզէն մեկնել է մայ-րաքաղաքս գալու համար:

—Մօնիթէօր կըսէ թէ Բանի-ձա հաղարապետը Սօֆիայի մէջ բանտարկուել է, սակայն սոյն լուրը հաստատող պաշտօնական հեռագիր չկայ:

Եգիպտական խնդրոյն ներառ-մամբ, Անգլիոյ Եգիպտական պատուիրակ Սըր Տ. Ուոլֆի հետ լինելիք բանակցութեանց հա-մար, Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Գեամիլ փաշա և Արտաքին գոր-ծոց նախարար Սայիտ փաշա պատուիրակ նշանակուած լինե-լով, Սըր Տ. Ուոլֆի երէկ Բ. Դու-ռը զնացեր և Եգիպտական խնդ-րոյն վրայ առաջին անգամ լինե-լով կարծեաց փոխանակութիւն մ'ըրեր է Օսմ. պատուիրակաց հետ:

Թարիգի ստացած տեղեկու-թեանց նայելով, Սըր Տ. Ուոլֆի ծրագիր մ'ալ ներկայեր է, Խոր-հրդակցութիւնը մէկ ժամու-չափ տեւել են:

—Պուլկարական պատուիրա-կաց և Բ. Դրան միջեւ լինելիք բանակցութիւնը այսօր պիտի սկսին:

—Կիրիտի նորընտիր կուսակալ Դոսթաքի փաշա յառաջիկայ ուրբաթ օր իւր պաշտօնատեղին ուղեւորելու պատրաստութիւն կը տեսնէ:

—Եւրոպական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ ռուսական դես-պանատան խորհրդական Պ. Օնու-որ վերջին օրերս մայրաքաղաքս վերադարձաւ Բեդրաստուրիէն, Ռուսիոյ Զարին կողմէ ինքնագիր նամակ մը բերել է Վեհ. Սուլ-թանին:

—Ռուսիա Դերմանիոյ օրինա-կին հետեւելով իւր երկրէն ձի գուրս հանելն արգիլել է: Ռու-սիա երկու դրացի կայսրութիւն-ներէն ինչպէս նաեւ Ֆրանսայէն աւելի լաւ սպառազինեալ է ձի-աւոր զօրաց մասին: Հետեւաբար այս միջոցը զոր ի գործ դրած է, պատերազմական նախապատրաս-տութիւն մ'է:

Ռուսական կառավարութեան սոյն որոշումը Ֆրանսայի դէմ չէ անշուշտ, այլ դրացի երեք մեծ տէրութեանց միոյն կամ ոմանց դէմ, ի բաց առեալ Անգլիան, որ Կեդրոնական Ասիոյ մէջ ձիե-րու պէտք կընայ ունենալ: Անգ-լիան մէկ կողմէ սովորաբար ձիեր կը գնէ ինչպէս ուրիշ տեղ նոյն-պէս և ի Ռուսիա և միւս կողմէ Պարսկաստանի, Պէլճիկայի և ու-րիշ երկրներուն մէջ ալ նոյն բանը կընէ:

Դերմանիան ալ նախահոգ ըղ-ղուշութիւններ ձեռք առած է

ժամանակին. կարգը կուգայ այ-
ժմ. Աստուծոյ որ հաւանական
ձեռքով երկրէն դուրս հանուի-
լը պիտի արգիլէ անշուշտ:

Պուլիար կառավարութեան պատ-
ուիրակը Պ. Կրէքոսի եւ Ստոյիլովի
մայրաքաղաքէն դեռ պահանջներ
կարգելու են կէս արշաւանական կեր-
պով, դեռ պահանջներ կարգելու են
հարգ. տուրք են որ համաձայնու-
թեան հանգելու համար տուրք ջանք
ի գործ դնեն:

— Հաւանական կողմէ քաջութիւն
նազարի մը համաձայն զոր եւրոպա-
կան լրագիրք Վլադիմիր Կ. Պատ-
րիարքին տէրութեանը Բ. Գրան դի-
տաւորութիւններն հասկնալ ուղե-
լով, ի մասին Պուլիարի մէջ ձեռք
առնուելիք պատահական միջոցնե-
րուն Մեծ Եպարքոսը յայտարարե-
լէ թէ Թուրքիա որոշած է տէրու-
թեանց հաւաքական միաբանութե-
ան դուրս ու եւ է բան մը չընել:

— Գահիրէի էլ-Ահմադ Արաբա-
կան լրագիրքը կը գրէ թէ Ղազի
Մուսթաֆա փաշա մի քանի կողմնե-
ներ պիտի տայ այս շարժում որոյ
ներկայ պիտի գտնուին կառավարա-
կան պաշտօնատարք եւ Գահիրէի
երեսելիք:

Օսմանեան պահպանէ լինելիք
մեծ փոխառութիւնը չէ կնքուած
տակաւին: Բարձրագոյն հրամանաւ
մաքսատան հասցիքը սոյն փոխա-
ռութեան իրեն երաշխաւորութիւն
չէ տրուած: Կայսերական կառավա-
րութիւնը ուրիշ առաջնորդներ պիտի
ընէ եղբոր Օսմանեան Պանդային,
այսինքն տարբեր հասցիներ պիտի
տայ բոլոր երաշխաւորութեան:

— Ամերիկեան մեծ գործարան
մը նոր առաջարկութիւններ բերե-
լէ Կայսերական կառավարութեան վեր-
ջին գրութեամբ բազմամիտք տա-
լու համար:

— Հոգեօսի, Սուսամի եւ Տէպ-
լէյի Միտրապոլիտներն եւ Նիքո-

լաքի պէյէ ու Զօկրաօսէ բազմա-
եալ պատգամաւորութիւն մը ընտ-
րուելու է, Անդրիանուպոլիս երթա-
լով, նորընտիր Պատրիարքը մայրա-
քաղաքս հրաւիրելու համար:

— Կիրակի առաւօտ Զէնէթի Պատ-
րիարքական եկեղեցւոյն մէջ ժողո-
վրդային ցոյց մը տեղի ունեցաւ:
Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն
մը նորընտիր Պատրիարքին գէմ
դժգոհութեան ձայներ լսարձարաց:
Պատարագն ընդմիջեցաւ եւ հազիւ
երկու ժամ վերջը կրցաւ շարու-
նակուիլ:

Ոստիկանութիւնը միջամտեց:
Ժողովուրդը ետ վազիմ Գ. Պատ-
րիարքին համակրական ցոյց մը ը-
րաւ:

Կրտսի թէ եկեղեցւոյն ապա-
կինները կտորեր եւ մի քանի եկեղե-
ցականք գանակոծուել են:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրտս. ժողով գումարեցաւ ե-
րէկ ընդ. նախագահութեամբ Ա-
մին. Ս. Պատրիարք Հօր. Եւ Ա-
տենայեանութեամբ Գեր. Հմայ-
եակ Սրբազանի եւ հետեւեալ տը-
նօրէնութիւններն ըրաւ.

Ա. Բալուի Ապրար գիւղէն
կրկնամուսնացեալ կնոջ խնդիրը
նկատողութեան առնելով որոշեց
գրել Բալուի առաջնորդական
տեղապահ Տ. Թէոփորոս վար-
դապետի որ սոյն կլինը օրինաւոր
ամուսնոյն վերադարձնէ, եւ եթէ
արդ.էրեքներ պատահին, տեղական
իշխանութեան միջոցաւ հարկ ե-
լածն ի գործ դնէ:

Բ. Արթ. Տ. Սուրիաս Աւագ-
քահանայ Մայր եկեղեցւոյ աւա-
ղերէցութիւնէ հրաժարական տը-

ուած լինելով ժողովը նոյնին հը-
րաժարականը չընդունեց:

Գ. որոշեց Մայր եկեղեցւոյ
քահանայից պատր. յառաջիկայ
երկուշաբթի օր Կրտս. ժողովոյ
ատենանը հրաւիրել:

Դ. Յանձնարարեց Աւագե-
րիցանց յանձնաժողովոյ որ ընդ-
քահանայից պաշտօնաւան եւ պար-
տաւորութեանց մասին ծրագիր
մը պատրաստելով Կրտս. ժողո-
վոյ ներկայէ:

Ե. Նոյնպէս յանձնարարեց
Ընծայարանի յանձնախմբին որ
իւր տեղեկագիրը փութացնելով
Խառն ժողովոյ յառաջիկայ նըս-
տին ներկայէ:

Զ. Կրտս. գաւառակի Առաջ-
նորդական տեղապահին աղքատ
վիճակը նկատողութեան առնը-
լով որոշեց յանձնարարել Մշոյ
Ս. Կարապետի վանուց Միաբա-
նութեան որ սոյն տեղապահին
նպաստէ:

Ժողովը ասոնցմէ դատ 20ի
չափ մասնաւոր խնդիրներ տը-
նօրինեց:

Ազգ. ժողովոյ գումարումը
Բարեկենդանէն վերջը տեղի պի-
տի ունենայ:

Յառաջիկայ ուրբաթ օր Քաղ-
ժողով եւ ի հարկին Խառն ժողով
պիտի հրաւիրուի:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Փոխանորդարանի Ազգային
Պատրիարքարանի

Մշոյ Պուլանդի Ոստնոր գիւ-
ղացի Սարգիս Մուրատեան, Բաղի-
շու Նէշ գիւղէն Ձէլպի Սարգիս

եւ սորա հօրեղբոր որդի՝ Մարա-
րոս անուն ազգայինք յերկար ժա-
մանակաց հետէ անյայտ եղած են:

Կը յանձնարարուի Արգոյ Ազ-
գայնոց, որ եթէ երբեք յիշեալնե-
րուն ուր, ողջ կամ մեռեալ լինե-
լու մասին որ եւ է տեղեկութիւն
չօնին, բարեհաճին իմաց տալ Փո-
խանորդարանի ի գիտութիւն:

26 յունիս 1887:

(Կնիք)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ՔՕՆՍՈԼԻԴԵ

Երէկ երեկոյ գոց..... 14 31
Այս առաւօտ բացուեցաւ..... 14 31

— 0 —

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Այս առաւօտ..... 39 32

— 0 —

ԲԱՇՆԵՏՈՄՍԻ

Թրամուէյ..... 280
Բուժէլի երկաթուղի... » 32

— 0 —

ԸՆԹԱՅԻ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի..... 72... 100
20 Փրանքնոց..... 87 26
Անգլիական ոսկի..... 110 24
Բօլ Իմբէրիալ..... 90 18
Գրիմից..... 51 20
Բուսլի թղթադրամ..... 9 84
» արծաթ..... 80 20
Ֆիօրին..... — —
Մէճիտ արծ. (տարբ.)..... 107 4
Վեցնոց..... 102 10
Հինգնոց..... 102 10
Մէթալիք..... 98 30
Քառորդ..... 106 30
Մանր մէճիտ..... 104 30
Թասպիլէ..... 19 10

կառնէր միայն ահաբաւեալ վանդակապատ ճեղքէ
մը, եւ բնակիչք ստիպուած էին լուսաւորուելու
համար, խոնաւ նեղ փողոցի մը վրայ նայող դուռը
բանալու:

Այդ նեղ անցքը ոչ սալարկ ունէր եւ ոչ քար.
անձրեւոտ աւուրց մէջ տղմին վրայէն պէտք էր
քալել, երեկոյեան ժամը ութն էր. դուռը դոց էր,
եւ մոմ մը կը վառէր երկաթեայ աշտանակի մը
մէջ, լուսաւորելով սենեակը որ փոքր, խոնաւ եւ անա-
ռողջ էր: Պատերն կրով ճեղմեցած բայց ըստ սո-
վորութեան, ծուխէն սեւցած եւ աղտոտած, տը-
խուր տեսարան մը կը պարզէին: Մի քանի տձեւ
եւ այլանդակ կահեր կը գտնուէին անդ, սենեակին
խորը, պատահաւոր եւ ցնցոտիներով ծածկուած վա-
րագուրի մը ետեւէն կը նշմարուէր յարդէ խշտիկ
մը: Խորտակուած աթոռներու վրայ կը նստէին անդ.
եւ սենեակին մէկ անկիւնը կը գտնուէր հին շրջադ-
եւատ մը բոլորովին քայքայեալ: Նմանօրինակ տե-
սարաններ տեսնելու վարժ չեղող անձ մը սարսուռ
մը պիտի զգար սենեակը մտած պահուն: Օղը խը-
տացեալ եւ վատթարացեալ, կը նեղէր մարդուս
կոկորդը: Մէջ տեղը փուռարան մը կը գտնուէր
ուր կըսպառէին իւղալից անդեան մը նախնական
տարերքն տարածելով մթնոլորտին մէջ սուր եւ ան-
հաճոյ հոտ մը: Կաթասցին կախարիչը վեր-
ցուած էր: Կին մը աթոռակի մը վրայ նըս-
տած, փայտէ զգալով մը, եւալու վրայ եղող
թանձր հեղուկ մը կը խառնէր: Մեծ էր, զօրաւոր

խաղացներու քովէն գտնուած եւ զոր Քառուռ
իւր մօտ կը թափէր եւ պահած է:

Մանկամարդը չպատասխանեց, բայց խոհուն
կերպարանք մ'առաւ: Բաց աստի, դուռն ալ
բացուելով թօպի ներս մտաւ:

— Ի՞նչ կայ, հարցուց Տօթթօրը:

— Մարդ մը եկած է ձեզի նամակ մը յանձնե-
լու համար, պատասխանեց թօպի:

— Ինձի՞, ինչո՞ւ:

— Ձեմ գիտեր:

— Թո՛ղ ներս գայ:

Ժիկու անմիջապէս երեւցաւ եւ ֆրանքի տուաւ
հետը բերած նամակը: Մի եւ նոյն ապուշ կերպա-
րանքն ունէր ու անտարբեր կը գիտէր զՏօթթօրն,
որ խոհուն բանալով պահարանը, սկսած էր անյա-
դարար ընթերցումը ներփակեալ գրութիւնը, մինչ
Եւայ պատուհանին քով նստած դուռը կը նայէր:
Բայց հազիւ թէ աչքն ստորադրութեան վրայ
դարձուց եւ ահա աղետալի իմն եղանակաւ տը-
գունեցաւ եւ կահի մը կը թնեցաւ չիյնալու հա-
մար:

— Գնա՛, գնա՛, բարեկամս, ըսաւ Ժիկուին, ըզ-
քեղ հո՛ս զրկողին ըսէ թէ այս երեկոյ անպատճառ
պիտի գամ:

Ժիկու խոնարհութիւն մ'ըրաւ եւ գրան կողմը
յառաջացաւ: Երբ սեմին մօտեցած էր, ճիշ մը
լուեցաւ: Եւայ, ոտք ելնելով բոլորովին յուզեալ
նամակը բերողին վրայ վաղեց:

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ

Մ. Կ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՄԵՐՃԱՆ ԶԱՐԶԸ ԲԻԵՇՏԻ ԷՖԷՆՏԻ ԽԱՆԻ ԿԻՑ

ՀԱՅԵՐԷՆ, ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ, ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ, ԻՏԱԼԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ՀՐԷԼԷՆ ԼԵԶՈՒՅ.

Դիրք. Տեղակ. Նամակ. Աղբ. Նամակաց հասցեներ. Այցելատունք. Վաճառականական նմուշք. (Ֆաթուռա) Հարսանեկան նամակներ. Ինչպէս մահապղեր. Ընկերութեանց վերաբերեալ հաշուեցուցակք. Կանոնադիրք. և տոմարէր վերոյիշեալ լեզուներով կը տպագրուին:

Սոյն տպագրատունը որ ութ տարիներէ ի վեր ամենայն կանոնաւորութեամբ կը շարունակուի, ուր այս անգամ վերոյիշեալ բոլոր լեզուաց տառերը նորոգ պատրաստուած են՝ ըստ առաջնոյն պիտի գոհացնէ իրեն դիմող յաճախորդները:

Գաւառներէ եկած բոլոր յանձնարարութիւնք ամենայն ճշգրտութեամբ կը կատարուին նոյն խալ յատուկ թղթատարի ձեռամբ:

Վերոյիշեալ լեզուաց թարգմանութեան եւ կանոնաւորութեանը մասին տպագրատունս դիւրութիւններ պիտի ընծայէ:

ԳԻՆԵՐԸ ԶԱՓԱԽՈՐ ԵՆ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՅ

Կ. Պօլիս Թահմիզ Էօմիւ փողոց քիւն 56
ճիշդ, դեմ առ. դժմ աղբիւրի
(Հաստատեալ 1 օգոստոս 1885)

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նըպատեղի վերաբերեալ տուն տեսակ ընտիր տպոյնք՝ փոքր թէ մեծ քանակութեամբ, « Երան քնի » և թէ երաշխաւորեալ վճարմունք կ'ընտիրուի հն:

Մեծ Եւ Երան քնի

ՊՈԼԻՍ
ՄԵՐՃԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. Փ. ԱՅԳ. ՀԻՄԱՆԳՐԱՏՈՒՆ

ԳԻՆ ԵՆ

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ՊԱՆՏՆԱՆ

(Արամեան)

1883 Տարւոյն Ընդարձակ Օրա-
ցոյցն Հրատարակուեցաւ. նախորդ
տարիներէ չստ աւելի ճոխ:
Կեդրոնականներն և Անդրեան խան
թիւ 43, տպագրատան գրատունն:

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԻ

Լուսագոյն քառթօնի վրայ ամէն լեզուաւ կը պատրաստուի թիւ 100 հատը 10 դէկ. պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Գ. Պաղտատուին տպարան, Յակոբեան խան 43 Կ. Պոլիս:

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Մ. Թ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Ի՞նչ եղաք, ըսաւ Ֆրանսը, զսպելով իւր ներքին յուզումը:

— Այդ մարդը՝ այդ մարդը՝ ո՞վ է... գոչեց սոյն վերջինը:

— Ձեռմ ճանչնար:

— Պէտք է որ դիտնամ:

— Ուրեմն կը ճանչնամք զինքը:

— Եթէ զայն ճանչնամ, եթէ ճանչնամ, Բայց նոյն ինքն է... նոյն ինքն...:

Չկրցաւ աւարտել իւր խօսքը. կը խեղդուէր իւր սեղմ կոկորդը կը հեղձուցանէր իւր ձայնը: Գրեթէ անկենդան Տօթթօթին բազկաց մէջ ինկաւ:

— Սթաիեցէք, ըսաւ անոր Տօթթօթը, այդ անձը ճանչնալու միջոց մը գիտեմ ես:

— Բայց, ի՞նչպէս:

— Առէ՛ք այս նամակը և կարդացէ՛ք...:

Եւայ նամակը իրեց դալկահար և կարդաց:

— Այդ կ'ընէ ի՞նչպէս կը համարձակի ձեզի գրե-
լու, ըսաւ նախատական շարժմամբ:

— Կրնայ մեզի օգտակար ըլլալ, պատասխանեց Ֆրանսը:

— Եւ պիտի երթամք...:

— Մի քանի վայրկեանէն... նա պիտի ճանչցնէ ինձ գուրս եղող մարդուն ո՞վ լինելը և թերեւս այդու կարենամ ստանալ մի քանի թանկագին տեղեկութիւններ:

— Այո՛, իրաւունք ունիք... պատասխանեց Եւայ, միշտ իրաւունք... ա՛հ, Աստուած ձեզ ա-

ռաջնորդ լինի, բարեկամս, օրհնեալ ըլլաք, զի դուք միևիթարեցիք իմ բոլոր վշտերս:

Տօթթօթը սիրոյ անյաղ համոյր մը զետեղեց մանկամարդին ճակատին վրայ և հեռացաւ, ծանօթութիւն ստանալէն վերջը այն նամակին վրայ որ իր բացակայութեանը ուղղեալ էր:

Եթէ ընթերցողն փախարի մեզի ընկերանալ, թողունք որ Տօթթօթն կառքն նստի, և մենք անկից առաջ երթանք Թիքսըրանտըրի փողոցը:

Այդ փողոցը, Սէն Ժաքի հնօրեայ աշտարակին մերձակայքն լինելով, մին էր այն սոսկալի փողոցներէն որք այնքան բազմաթիւ են ամբողջ Փարիզի մէջ: Յերեկ ատեն, ըյսը հազիւ ներս կը թափանցէր, և արեղակն, աղօտ ճառագայթ մը ուղղելով խարխուլ տանց սեաւ և ճեղքուած պատերուն վրայ, միայն անյետանալու համար կերելէր: Տխրատեսիլ վայրէ՛ք և չարագործաց սրջէ՛ք: Ամառը ժամը հինգ լին, ձմեռն, ժամը երեքին, անցորդք անդ զիրար չեն կրնար տեսնել և ծխաշունչ աշտանակը փոխանակել կը վառին ի խորս այդ ահեղատեսիլ խցիկներուն:

17 թիւն կրող այն տուներու նման երեւոյթ մը ունէր: Փոքր, նեղ, գէշ շինուած, երեւուն հողմաց յորձանքին առջեւ, բազկացած էր գետնայարկէ մը և երկու դստիկոններէ ուր հազիւ կրնար մէկը ելնել միջին սանդուղէ մը իւզոտ պարանի մը միջոցաւ:

Այն գետնայարկը ուր պիտի մտնէք, ըյս